

Oikeusministeriö

- ioni.korpinen@gov.fi

- kaisla.pohjolainen@gov.fi

Lausunto, 6.5.2025, SY/1172/2025

Viite: lausuntopyyntö 25.4.2025

Oikeusministeriö on pyytänyt Syyttäjälaitokselta kommentteja luonnokseen hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi pakkokeinolain 8 luvun 29 §:n muuttamisesta sekä 21 §:n 3 momentin ja 29 a §:n kumoamisesta.

Kysymys on siitä, että jatkossa tuomioistuin päättäisi laite-etsinnästä.

Syyttäjälaitos on antanut tämän asian aiemmassa valmisteluvaiheessa lausunnon ja kommentteja. Viittaamme niihin. Syyttäjälaitoksen kannanotot on otettu huomioon esitysluonnosta laadittaessa. Syyttäjälaitoksella ole huomautettavaa nyt esitettäviin säännöksiin.

Esityksen taloudellisia vaikutuksia ja käytännön toteuttamisvaihtoehtoja on käsitelty muun ohessa sivulta 21 alkaen. Näihin esitetään seuraavat huomiot.

Syyttäjä toimii tutkinnanjohtajana niin sanotuissa poliisirikostutkinnoissa. Näissä asioissa tehdään tyypillisesti laite-etsintöjä, mutta useimmiten kysymys on erityisistä etsinnöistä, joista jo nykyisellään päättää tuomioistuin. Lisäksi syyttäjä on pidättämiseen oikeutettu virkamies, joka voi kaikissa muissakin asioissa käyttää itsenäisesti pakkokeinotoimivaltuuksiaan. Syyttäjälaitoksen näkökulmasta on olennaista, että miten tahansa poliisin ja tuomioistuinlaitoksen välinen asiointi näissä asioissa teknisesti järjestetäänkin, syyttäjillä säilyy mahdollisuus saattaa laite-etsintöjä koskevat vaatimuksensa laillisesti vireille tuomioistuimessa muutoin kuin järjestelmäsidonnaisesti, esimerkiksi sähköpostitse.

Syyttäjien tekemät omat vaatimukset näissä laite-etsintäasioissa ovat kokonaisuuden kannalta määrältään niin vähälukuiset, että niiden käsittely tuomioistuimessa muutoin kuin asiaan varta vasten rakennetulla tietojärjestelmäratkaisulla ei käytännössä rasita tuomioistuinta ylimääräisesti juuri lainkaan. Uuden, mahdollisesti vielä rakenteellisen järjestelmäratkaisun rakentaminen Syyttäjälaitokselle syyttäjien tekemiä laite-etsintävaatimuksia varten olisi saavutettavaan etuun nähden kohtuuttoman kallista. Käytännössä silloin puhuttaisiin satojen tuhansien hintaisesta järjestelmäratkaisusta vähälukuisten asioiden käsittelyyn.

Tulevaisuudessa voitaneen sisällyttää olemassa olevaan tai tuleviin järjestelmäratkaisuihin syyttäjän laite-etsintähakemustakin koskevia toiminnallisuuksia, jos ne ovat teknisesti ja Syyttäjälaitokselle taloudellisesti mahdollista toteuttaa. Tällaiset jäävät tulevaisuudessa tehtävien ratkaisujen varaan. Tässä yhteydessä Syyttäjälaitoksen näkökulmasta on olennaista, että esitetty lainmuutos tehdään siitä lähtökohdasta, ettei siitä aiheudu Syyttäjälaitokselle järjestelmäkustannuksia ja syyttäjät voivat saattaa vaatimuksensa vireille tuomioistuimissa ilman järjestelmäsidoonaisuutta. Tämän seikan voisi tuoda ilmi esityksen perusteluissa, jotta lain toimeenpanossa ei myöhemmin tulkita, että Syyttäjälaitoksella olisi velvollisuus liittyä ja osallistua johonkin esitutkintaviranomaisen ja tuomioistuinlaitoksen välille rakennettavan järjestelmän kustannuksiin, joita ei nyt ole huomioitu.

Ari-Pekka Koivisto

Valtakunnansyyttäjä

Mikko Männikkö

Valtionsyyttäjä

